

stablo nagizdano (nišikigi)

kanze motokijo zeami

LICA

Putujući sveštenik (*vaki*)
Dva sveštenikova pratioica (*vakicure*)
Muškarac (*šite*)
Žena (*cure*)
Meštanin (*kjogen*)

MESTO

Selo Kefu u oblasti Mičinoku

VREME

Deveti mesec

(Asistent unosi rekvizitu koja predstavlja nadgrobnu humku i postavlja je u pročelje pozornice. Humka je odozgo pokrivena lišćem a sa strana takninom. Ulazi Sveštenik sa Dva pratioica. Sveštenik nosi lepezu i brojanice. Sva trojica zastaju na sredini pozornice, licem jedni prema drugima)

SVEŠTENIK I PRATIOCI: *Šinobu jama*, čak i ime samo, (1) *Šinobu jama*, čak i ime samo žudnju budi – na put krenimo, stoga. (Sveštenik se okreće ka pročelju pozornice).
SVEŠTENIK: Sveštenik sam i krajeve obilazim mnoge. Istok ne vidih dosad ali na hodočašće u daleki Mičinoku sada se spremam.

(Ponovo se okreće pratioicima).
SVEŠTENIK I PRATIOCI: Putujemo, srdaca nespupanih poput oblaka let, srdaca nespupanih poput oblaka let. Sa obale na obalu, dani puta tegobnog se nižu, drumom severnim u Mičinoku što vodi, (Sveštenik načini nekoliko koraka ka pročelju pozornice da bi se, izgovorivši tekst, vratio na svoje mesto).
u selo Kefu, u oblasti Mičinoku.
U selo Kefu stigismo najzad.
(Sveštenikov povratak u početni položaj označava dolazak u Kefu.

(Sveštenik se okreće ka pročelju pozornice).
SVEŠTENIK: Putovanje nam kratko beše, dodalekog sela Kefu već stigismo. Gle, meštanin neki k nama ide. Pričekajmo ga na česak, može nam priču o ovome mestu ispričati.

PRATIOCI: Učinimo tako.
(Sva trojica kleknu kraj *vaki* položaja. Ulaze Muškarac i Žena. Muškarac je bez maske; u rukama drži lepezu i stablo nagizdano. Žena nosi *cure* masku; u levoj ruci drži komad belog platna koji predstavlja *hosonuno*. Zastaje kraj prvog bora, dok se Muškarac zaustavlja kraj trećeg bora. Okrenuti su licem jedno prema drugome).

MUŠKARAC I ŽENA: Znana nam je ova tkanina uzana što žitelji Kefa ponekad je tkaju.
I o stablu nagizdanom čuli smo mnogo.
(Okreću se ka pročelju pozornice).
MUŠKARAC: Na koga krivnju baciti što šara kamenom iz Šinobe u platno utisnuta naopako ispade? Nemam s tim veze nikakve.
(Okreću se jedno prema drugome).
MUŠKARAC I ŽENA: Iz trave morske bubica se glasi: ja sam kriva, ja sam kriva, i srca nam cepa jadicovkom svojom. Od uzdaha naših povija se bilje, rukavi nam mokri od tolikih suza. Duge provodim noći u rosom ovlaženoj šumi, budan, sa užasom u duši, Zar duga prolećna kiša radost mi donosi, kad s bolešću u srcu, ja, stvorenje što trenutak samo ima da postoji, živim kao da čekanje najveću donosi platu?

Čeznem za bićem što i ne misli na mene, između istine i maštanja raspet, da li sanjam ili sam budan, ne znam.

Ljubav je, valjda, takva – besplodnih dana, besplodnih misli bezbroj, na zaborav uzalud se čeka. Vreme brzo teče, reka suza, hitro jure godine i dani, hitro jure godine i dani.

Imo i Se, nevestu i ljubljenog njenog, divlja reka deli.

Gde su planine Jošina? (2)
Daleko, daleko je Mičinoku, još je dalje srce njeno.

Platno što tkaše izbledelo je sada, a hiljadu stabala nagizdanih uzalud stotinu noći je bdelo.

(Muškarac odlazi do središta pozornice; Žena zauzima položaj s njegove desne strane, a Sveštenik ustaje i okreće se Muškarcu).
SVEŠTENIK: Čudnovato! Pomislih prvo da su ovo dvoje muž i žena ali vidih ženu kako nosi tkaninu što kao da je od perja satkana i muškarca kako drži bogato ukrašen i lepo obojen štap. Neobične li se stvari ovde na prodaju iznose! (Obraća im se.) Šta to nosite?

ŽENA: Ovo je *hosonuno*, uzana tkanina jednom širinom razboja satkana.

MUŠKARAC: A ovaj obojeni i ukrašeni komad drveta je *nišikigi*, stablo nagizdano. Po ovim je stvarima naše mesto na glasu. Dodi, kupi ih od nas, molim te.

/Načini dva koraka ka Svešteniku./

SVEŠTENIK: Zaista, često od ljudi slušah za *nišikigi* i *hosonuno*.

Čemu slavu svoju duguju?

ŽENA: Svirepog li pitanja! Stvari tako čuvene a kao da o njima ništa se ne zna.

MUŠKARAC: Neka, neka, razumljivo je što nas pita. Prolaznik je slučajni, otkuda bi poznavao stvari koje sa životom njegovim nisu povezane?

MUŠKARAC I ŽENA: Sveta si se, vidimo to sada, ovozemaljskog odrekao. Jasno je, stoga, što nije ti poznata priča o uzanoj tkanini i stablu nagizdanom, smrtnicima tako važnim znamenjima.

SVEŠTENIK: Divnoga li odgovora! Slavne li su; dakle, vaše stvari jer se u kakvoj ljubavnoj priči pominju?

MUŠKARAC: Tako je. Svakoga dana tokom pune tri godine, pročeva je dužnost da pobode po jedno stablo nagizdano – »hiljadu čarobnih štapova ljubavi«, pesnici ih zovu.

ŽENA: Uzano platno, satkano u jednoj dužini razboja i nedovoljno dugo da pokrije telo žene, kod pesnika je simbol dvaju srdaca koje ljubav nije u stanju da spoji.

MUŠKARAC: Znak ljubavi osujećene

ŽENA: i znak onih

MUŠKARAC: što nikako da se sretnu –

ŽENA: pesnika dostojna tema.

HOR: Pred kapijom devojčinom

stablo nagizdano

još uvek stoji, trune,

/Žena klekne pred horom. Sveštenik klekne./

još uvek stoji, trune.

Uzana je tkanina iz Kefa

za sastanak ljubavnika isuviše kratka –

pesnika su reči ovo.

Štid dok mnome ovladava

veći no telom

tkaninom kratkom nepokrivenim,

priču vam svoju pripovedam.

Priču nepotpunu –

tek su to imena i rasute reči

što iglicama nalik

sa borova padaju na zemlju.

Neka sve ostalo čeka

Ali sunce već večernje senke baca,

put nas domu zove,

vratimo se kući.

/Muškarac rukom daje znak Ženi koja ustaje./

SVEŠTENIK: Molim vas, ispričajte mi priču o uzanoj tkanini i stablu nagizdanom.

/Muškarac klekne na sredini pozornice; Žena ponovo klekne.

Sve troje se okreću licem jedni prema drugima./

MUŠKARAC: Običaj je ovog kraja još iz drevnih vremena da prosc kao posrednike svojih namera izrađuje stabla nagizdana i pobada ih pred kapiju svoje izabranice. Ukrašava ih najlepše što može jer su znak udvaranja. Žena unosi u kuću samo stabla nagizdana čoveka za koga se odlučio; na ostala se i ne bazire. Odbačeni prosc tako provodi uzaludnih stotinu noći bdenja, uzaludne tri

godine bacajući hiljadu ljubavnih čini. U senci ove planine nalazi se grob jednog takvog čoveka. Tri godine je proveo u bdenju, svake noći donosio po jedan ukrašeni štap i na kraju ga sahraniše sa znamenjima tolike ljubavi. Zato mu i grob zovu Humka nagizdana.

SVEŠTENIK: Voleo bih da vidim Humku nagizdanu i da o njoj pripovedam kada se domu svome vratim. Pokaži mi put do nje, molim te.

MUŠKARAC: Biću srećan da to učinim. Pođi za mnom, molim te.

ŽENA: Kaži mu da ovuda krene.

/Svo troje ustaju./

MUŠKARAC I ŽENA: Muž i žena vodiči su na putu,

/Žena načini nekoliko koraka napred./

putnika kraj sebe drže.

/Oboje se okreću Svešteniku./

HOR: Dugi su sati pred njima

po tegobnim stazama Kefa.

Hoće li pronaći Humku nagizdanu?

O, reci nam, sa brega nam pokaži,

koji drum je onaj pravi!

Kao odgovor stiže

tek biserni sjaj

rose na vlatima trave.

Dragulji istine, gde su?

Kako ih pronaći?

MUŠKARAC: Hladno je jesenje veče,

HOR: Olujni vetar, pljusak iznenadni;

senka planine samotne, tama večna;

s mukom vlažnu travu gazimo;

krik sove u borovima

i lisice skrivene u cveću

što život kraj humke provode.

/Muškarac se okreće ka humci./

Evo Humke nagizdane,

blistavim grimizom lišća javorovog obojene.

/Okreće se Svešteniku./

Evo groba, kaže.

Muž i žena sada odlaze

i u grob silaze,

i u grob silaze.

/Muškarac ulazi u humku. Žena se povlači do položaja asistent a gde je, prema konvenciji, nevidljiva. Ulazi Meštanim i za staje kraj šite položaja./

MEŠTANIN: Meštanim sam ovog sela. Pijačni je dan i kretah da kupim ponešto. /Ugleda Sveštenika./ Hej, svešteniče, nov li si ovde?! Odakle nam stiže?

SVEŠTENIK: Sveštenik sam putujući, krajeve mnoge obilazim. Jesi li ovde rođen?

MEŠTANIN: Jesam, dakako.

SVEŠTENIK: Pridi, onda bliže. Pitanje ti želim jedno postaviti.

MEŠTANIN: Rad sam ti pomoći. (Klekne na sredini pozornice.) Šta te zanima, pitaj?

SVEŠTENIK: Moj će ti se upit možda neobičnim učiniti. Hteo bih da mi kažeš sve što znaš o *nišikigi* i *i hosonunu*, znamenitostima kraja ovoga.

MEŠTANIN: Rekao bih, zahtev baš neočekivan. Ja ti u to nisam mnogo upućen ali ću ti ispričati sve što sam čuo.

SVEŠTENIK: Odlično!

MEŠTANIN: Prvo, ovo ti se selo zove Kefu. Na ovdašnjoj pijaci se prodaje uzano platno što ga pomenu, a meštani veruju u čarobnu moć šarenih prutova koje nazivaju stablima nagizdanim i koriste kao znak ljubavi. U pradavno doba, neki čovek nameri da reda prutove pred vratima voljene žene. Tri pune godina ova i ne pomisli da ih unese u kuću i čovek umre. Čuvši šta se zbog nje desi i žena ubrzo umre. Sahraniše ih zajedno a kraj njih pokopaše i znamenja ljubavi što tri godine su stajala pred njenom kapijom. Grob im zovu Humka nagizdana.

I za tkaninu pitaš. Eto, nekada davno u ovom kraju življaše ptica grabljivica što običaj imade da, na ogromnu tugu svih meštana, odnosi najmlađu decu. Tek jednom, pronese se glas da, obuku li se deca u odeću satkanu od perja, ptica ih više neće uzimati. Načiniše seljaci perjano platno, obukoše u njega svoju decu i, zaista, ptica prestade da ih grabi. O platnu poče da se priča kako štiti od zla, ali ne beše dovoljno dugačko da se krajevima spoji preko grudi odraslog čoveka; pesnici stadoše da pišu pesme o zaljubljenima čija se srca ne mogu sresti jednako kao ni krajevi uzane tkanine iz Kefa, u oblasti Mičinoku. Ništa više ne znam. Zašto me sve to pitaš? Tvoja mi je radoznalost čudna.

SVEŠTENIK: Dozvoli mi, prvo, na ljubaznosti da ti se zahvalim. Objasniću ti upite svoje. Pre no što na tebe naidoh, kraj mene dvoje meštana prodoše. Porazgovarasm i od njih čuh za stablo nagizdano i uzanu tkaninu. Zajedno, potom, dođosmo dovede i oni mi Humku nagizdanu pokazoše. Onda – što u čudu me ostavi – u grob udoše i više ih ne vidoh.

MEŠTANIN: Čudno je, dakako. Mora biti da si na duhove ljubavnika iz priče naišao. Za vatrenom molitvom njihove kosti vapiju.

SVEŠTENIK: Događaj se zbilo neobičan i traži da sutre svete izgovorim i molim se predano nad ostacima njihovim.

MEŠTANIN: Ako ti još ponešto zatreba, svešteniče, samo kaži.

SVEŠTENIK: Na tebe se oslanjam.

MEŠTANIN: Sluga sam tvoj, gospodar.

(Odlazi.)

SVEŠTENIK I PRATIOCI: San mi neće doći

čak ni na trenutak, kratak kao razmak

između parožaka roga jelenjega.

Pod borovima na vetru povijenima

pružiću se noć da provedem,

uz molitve Budi upućene.

(Žena odlazi do šite stuba.)

ŽENA: O, svešteniče časni,

deliš li sa nekim zaklon istog stabla

ili se sa njim u vodi iste reke kupaš,

znak je to veze iz ranijih života.

Mi smo, onda, povezani čvrsto

jer se u nežnom sretosmo bilju

dok na jastuku od trave sanjaš

svoj čudesni, sveti san!

(Muškarac progovara iz unutrašnjosti humke.)

MUŠKARAC: Zahvalnost ti dugujemo za molitve ljubazne što iz sveta drugog na zemlju nas vratiše.

Divno li je čuti,

žudnjom strašnom sputan

i danima bdenja uzaludnim,

glas Budinog zakona što me zove!

Moj ćeš stvarni lik ugledati

i kraj Humke nagizdane

pred tobom ću se pojaviti.

HOR: Tri godine provedoh –

san iz vremena davnog...

MUŠKARAC: i u snu večeras

sretosmo se slučajno.

Tri godine života

ovaj susret mi vraća.

HOR: Gle! Iz senki trave,

nad grobom ljubavi snažne

prikaza se diže,

lik iz groba ustaje!

(Muškarac se pomalja iz humke, noseći *mikazuki* masku. Asistent uklanja prekrivku sa humke. Žena staje sa desne strane humke.)

MUŠKARAC: U bezdanu pakla,

plemić i prostak isti su, kažu,

sve razlike se gube.

Stid me sažiže što vidiš me ovakvog!

(Okreće se Svešteniku.)

SVEŠTENIK: Čudno je zaista! Grob mi se drevnim čini

ali okupan je sjajem

kao da ljudi u njemu žive.

Vidim razboj

i ljubavnih znamenja hrpu

kao da prošlost vratila se ovde.

Sanjam li ili je java sve to?

